

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Näin naapur(e)ista – Käännetyin kirjallisuuden Venäjä-kuvia

Marja Sorvari, Nina Havumetsä ja Erja Vottonen, Humanistinen osasto, Itä-Suomen yliopisto

XX Kääntämisen ja tulkkauksen tutkimuksen symposiumi Turussa 13.-15.4.2023

Tutkimuksen taustaa: muuttuvat odotukset

- Kun suomalaiset haluavat **ymmärtää Venäjää ja venäläisyyttä**, he lukevat käännettyä venäläistä tai Venäjää käsittelevää kirjallisuutta, (Jänis & Pesonen 2007: 189; Kulttuuriykkönen YLE, 21.2.2023)
- **2000-luvulla** Venäjän hallinto muuttunut autoritaariseksi ja konservatiiviseksi -> millaista Venäjää koskevaa tieto- ja kaunokirjallisuutta tässä tilanteessa suomennetaan: **miksi se kiinnostaa ja miten sitä vastaanotetaan Suomessa?**
- Venäjän hyökkäyssodan myötä **suomalaisten odotukset** Venäjää ja Neuvostoliittoa koskevaa tietokirjallisuutta ja venäläistä kaunokirjallisuutta kohtaan **muutoksessa**.

Tutkimuskysymykset, menetelmät ja aineisto

■ Tutkimuskysymykset:

- Millaista kauno- ja tietokirjallisuutta on suomennettu venäjästä 2000-luvulla?
- Millaista kuvaa tämä kirjallisuus välittää Venäjästä?
- Miten tieto- ja kaunokirjallisuutta on otettu vastaan 2000-luvulla?
- Miten Venäjän hyökkäyssota on vaikuttanut käännöstoimintaan?

■ Tutkimusaineisto:

- 2000-luvulla (2000-2023) julkaistu venäjästä suomennettu nykykirjallisuus, venäjästä ja muista kielistä suomennettu Venäjää käsittelevä tietokirjallisuus
- Suomennosten paratekstit (esipuheet, takakansitekstit, kustantajien kuvaukset, kirja-arviot ja lehtiartikkelit)

Teoreettisia lähtökohtia

- Gideon Touryn (1995) normiteoria, jonka mukaan käännöskirjallisuuden teokset on valittu käännettäväksi kohdekulttuurin tarpeista käsin; valinnat heijastavat suomalaisen **kohdekulttuurin normeja**, odotuksia käännöskirjallisuutta kohtaan ja kohdekulttuurissa olevia "aukkoja".
- **Imagologia** tutkii kirjallisuudessa esiintyviä *toiseen* kulttuuriin liittyviä mielikuvia ja kulttuurienvälisiä käsityksiä. Käännöskirjallisuus heijastaa ja paljastaa toiseen kulttuuriin liittyviä odotuksia ja ennakkokäsityksiä (Flynn et al. 2016, 8).
- "Mielikuvat maasta ... rakentuvat ensisijaisesti käännettäväksi valittujen tekstien perusteella, mutta myös niiden erityisten tapojen perusteella, joilla käännettyjä kirjoja myöhemmin mainostetaan ja paketoidaan tiettyihin kirjojen kansiin." (Gentile et al. 2021, 1)

Huomioita nykykirjallisuuden suomennoksista 2000-2019

- Klassikkojen uusintapainokset ja uudet suomennokset julkaistuimpia venäjistä käännettyjä kaunokirjoja. 2000-luvun edetessä nykykirjailijoiden suomennokset lisääntyneet:
 - 2000-2009 n. ¼ nykykirjailijoiden teoksia;
 - 2010-2019 n. ⅓ nykykirjailijoiden teoksia.
- Boris Akunin, Alexandra Marinina; Viktor Pelevin, Viktor Jerofejev; Ljudmila Ulitskaja; Sergei Lukjanenko, Dmitry Gluhovski...** – kansainvälisiä menestyskirjailijoita
- Myös kokeellista nykyproosaa ja -runoutta: **Valeria Narbikova, Lev Rubinštein, Igor Kotjuh**
- Vuosi 2012 käänteentekevä vuosi:** uusia nimiä – Jevgeni Griškovets, Valerija Narbikova, Sergei Lukjanenko, Mihail Šiškin (lisäksi Nabokov, Solženitsynin *Gulag*, Sergei Dovlatov) (Pesonen 2012, 39-40)
- 2010-luvulla **ei-venäläisten** nykykirjailijoiden suomennoksia: ukrainalais-valkovenäläinen **Svetlana Aleksijevitš**, tataarikirjailija **Guzel Jahina**, hantikirjailija **Jeremei Aipin**, ukrainalais-juutalainen **Dina Rubina**...

2012 Dovlatov, Sergei	Meikalaiset	Tapio, Pauli	Idiootti	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4155082
2012 Dovlatov, Sergei	Matkalaukku	Tapio, Pauli	Idiootti	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4164438
2012 Barkov, Ivan	Neidin leikkikalu	Rassi, Mika	Savukeidas	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4153731
2012 Afanasjev, Alexander	Venäjän kansan salattuja satuj	Rassi, Mika	Savukeidas	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4155603
2012 Ulitskaja, Ljudmila	Medeia ja hänen lapsensa	Pikkueura, Arja	Siltala	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4155427
2012 Ulitskaja, Ljudmila	Iloiset hautajaiset 2. p.	Pikkueura, Arja	Siltala	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4169851
2012 Griškovets, Jevgeni	Joet: kertomus	Aarnos, Saija	Kampus Kustannus	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4161751
2012 Dostojevski, F. M.	Rikos ja rangaistus	Kuukasjärvi, Olli	Otava	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4151377
2012 Dostojevski, F. M.	Idiootti	Kuukasjärvi, Olli	Otava	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4151378
2012 Solženitsyn, Aleksandr	Gulag: vankileirien saaristo	Adrian, Esa	Silberfeldt	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4156168
2012 Lukjanenko, Sergei	Yöpartio	Kontinen, Arto	Into	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4156384
2012 Dostojevski, F. M.	Pelurit: romaani	Konkka, Juhani	ntamo	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4176805
2012 Megre, Vladimir	Kanssaluominen	Vahla, Tytti	Minä olen Kustannus cop.	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4168273
2012 Tšukovskaja, Lidija	Vajoaminen	Era, Kirsti	Into	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4164415
2012 Megre, Vladimir	Rakkauden tila	Vahla, Tytti	Minä olen Kustannus cop.	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4163494
2012 Narbikova, Valerija	Ympäri ämpäri	Pikkueura, Arja	e-painos	https://www.e-painos.fi/kirjat/kaunokirjallisuus/lympari-ampari/
2012 Šiškin, Mihail	Sinun kirjeesi	Orlov, Vappu	WSOY	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4162135
2012 Zavalov, Sergei	Joulupaasto	Mallinen, Jukka	Poesia	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4158297
2012 DJ Stalingrad	Eksodus	Itäläinen, Veli	Into	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4156388
2012 Volos, Andrei	Animaattori	Nikkilä, Anton	Bazar	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4154756
2012 Nabokov, Vladimir	Naurua pimeässä	Jaskari, Juhani	Gummerus	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4150949
2012 Tolstoi, Leo	Anna Karenina	Kalima, Eino	WSOY	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4317322
2013 Taksami, Tšuner	Siperian kansojen satuja	Lappela, Anni	Idiootti	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4179349
2013 Gurdjef, G. I.	Kohtaamisia merkittävien henk	Tautila, Hippo	Sammakko	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4192953
2013 Irina Gorjunova, Nikolai Cherep	Huhupuheita: venäjänkielisten kirjailijoiden novelleja		LiteraruS	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4183895
2013 Gontšarov, I. A.	Tavallinen juttu : kaksiosainen	Monni, Kirsi	Zona A	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4179915
2013 Lukjanenko, Sergei	Päiväpartio	Kontinen, Arto	Into	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4179993
2013 Zamjatin, Jevgeni	Me	Konkka, Juhani	Checkpoint Helsinki	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4211488
2013 Megre, Vladimir	Suvun kirja	Vahla, Tytti	Siperiansembra	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4201036
2013 Tsvetajeva, Marina	Piru ja muita kertomuksia	Kahla, Elina	Like	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4196674
2013 Gordijenko, Anatoli	Kuoleman divisioona	Balk, Eero	Gummerus	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4191481
2013 Martinovitš, Viktor	Paranoia	Taitto, Anna	Like	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4191052
2013 Astahov, Pavel	Valtaajat	Steinby, Katja	Crime Time	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4189327
2013 Megre, Vladimir	Keitä me olemme?	Vahla, Tytti	Minä olen Kustannus cop.	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4185371
2013 Ševtšuk, Juri	Joka kevät minä kuolen	Huttunen, Tomi	Into	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4181659
2013 Aipin, Jeremei	Siperian veriset lumet	Lehmus, Kristiina	Into	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4181192
2013 Lortšenkov, Vladimir	Lentävä traktori	Minikin, Veera	Karisto	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4178543
2013 Dostojevski, F. M.	Vanhan ruhtinaan rakkaus	Konkka, Juhani	Gummerus	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.4176534

Venäjä- ja Neuvostoliitto-kuvia peritekstien valossa (2000-2019)

- **Peritekstien kuvaukset** välittävät ristiriitaisia kuvia: perinteisiä myyttejä uudistava (Pelevin, Ulitskaja), ”venäläisen kirjallisuuden parhaisiin perinteisiin nojaava” (Natalia Kljutšarjova: *Kolmannessa luokassa*. Suom. Arto Konttinen, 2010)
- ”Kotimaassaan valtavan suosittu Alexandra Marinina on Venäjän suurin kirjallinen vientituote sitten Tolstoin.” (Marinina: *Kaikesta täytyy maksaa*. Suom. Olli Kuukasjärvi, 2005)
- ”*Miehet* on satiirinen ja kriittinen, yhtä aikaa höyhenenkevyt ja teräksenkova analyysi nykyajan Venäjän uudesta kapitalistisesta maailmanjärjestyksestä ja kadonneista perinteistä.” (Jerofejev: *Miehet*. Suom. Jukka Mallinen, 2005)
- 2010-luvulla Neuvostoaikaa **naisten näkökulmasta** käsittelevät teokset (vrt. 1950-l; 1980-90-l.): Ulitskajan monet teokset (suom. Arja Pikkupeura), Guzel Jahinan *Suleika avaa silmänsä* (suom. Kirsti Era, 2016), Jelena Tšizžovan *Naisten aika* (suom. Kirsti Era, 2018), Svetlana Aleksijevitšin moniääniset (haastattelu-) teokset, Maria Stepanovan *Muistin muistolle* (suom. Mika Pyly, 2019).
- Suomennettaviksi valitut teokset luovat vastakertomuksia Venäjän nykyhallinnon suurvalta-asemaa korostavalle historiapolitiikalle.

2022 Aleksijevitš, Svetlana	Neuvostoihmisen loppu : kun n Orlov, Vappu	Tammi	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5563831
2022 Jarmyš, Kira	Naisten selli numero 3	Pikkupeura, Arja	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5573736
2022 Tolstoi, Aleksei	Kuoleman säteen salaisuus	Luoto, Kaarlo	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5573945
2022 Kurkov, Andrei	Kuolema ja pingviini (2. p.)	Balk, Eero	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5574055
2022 Dostojevski, F. M.	Rikos ja rangaistus: kuusiosair O. N-nen	SAGA Egmont	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5602192
2022 Tolstoi, Leo	Anna Karenina	Kalima, Eino (Arja Pikkupeura) WSOY	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5602780
2023 Aleksijevitš, Svetlana	Sinkkipojat	Pauli Tapio	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5587938
2023 Vasjakina, Oksana	Haava	Toivola, Riku	https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.5591223

Mikä on muuttunut kaunokirjojen suomennoksissa 2022-23?

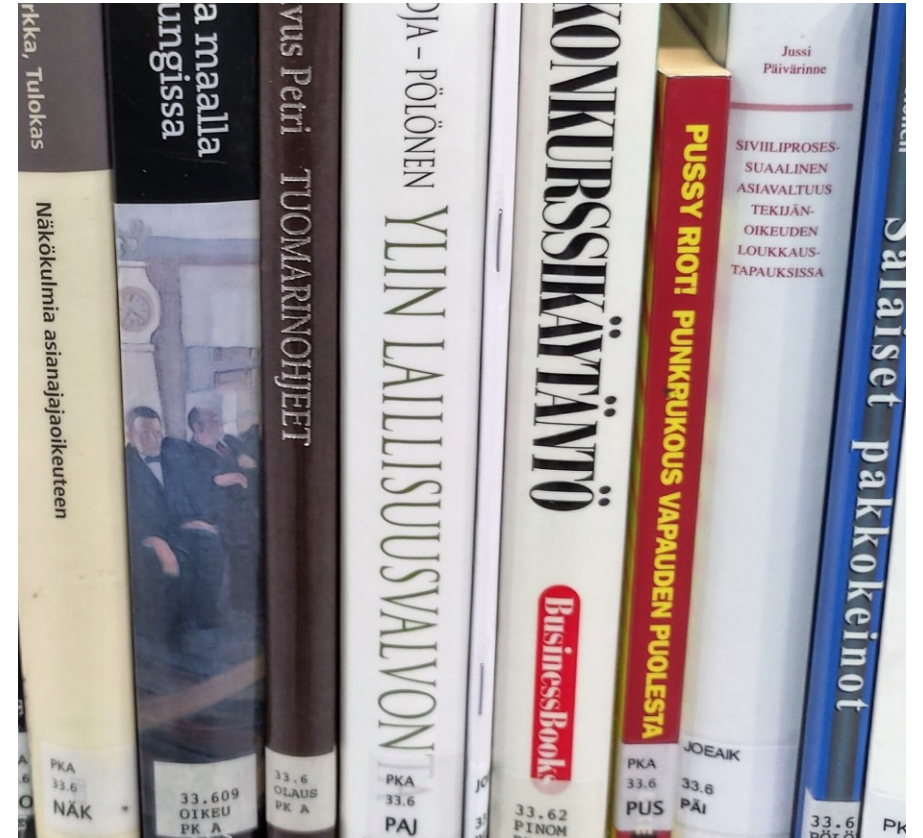
- **2020-21:** kaunokirjojen julkaisut vähentyneet merkittävästi - nykykirjallisuuden suomennokset n. puolet käännettyistä kaunokirjoista
- **Klassikot vähentyneet** (kuitenkin: Tolstoit, **Gorki**, Dostojevski)
- **2022: ääniä oppositiosta ja Ukrainasta –**
 - Aleksijevitš: *Neuvostoihmisen loppu. Kun nykyhetkestä tuli second handia.* Suom. Vappu Orlov (top-20 tietokirjojen listalla 15. huhtikuu 2022, Kirjakauppaliitto 2022), 1. painos 2018.
 - Kira Jarmysh: *Naisten selli no 3.* Suom. Arja Pikkupeura;
 - Andrei Kurkov: *Kuolema ja pingviini.* Suom. Eero Balk (1. painos 2006)
- **2023:** Aleksijevitš: *Sinkkipojat.* Suom. Pauli Tapio. Vähemmistön ääni – Oksana Vasjakina, *Haava.* Suom. Riku Toivola: ”Venäläiseksi nykyromaaniksi shokeeraavan avoin autofiktiivinen kertomus nuoren homoseksuaalin naisen matkasta Venäjän halki, äidin tuhkat kainalossaan.” (Otava, <https://otava.fi/kirjat/haava-2/>)
- **Mihail Šiškin:** *Sota vai rauha. Kirjoituksia Venäjästä ja lännestä.* Suom. Sirpa Hietanen – myydyimpien julkaisujen listalla 5.(kaikki formaatit) helmikuussa 2023 (Kirjakauppaliitto 2023)

Venäjää käsittelevä suomennettu tietokirjallisuus 2000–2023

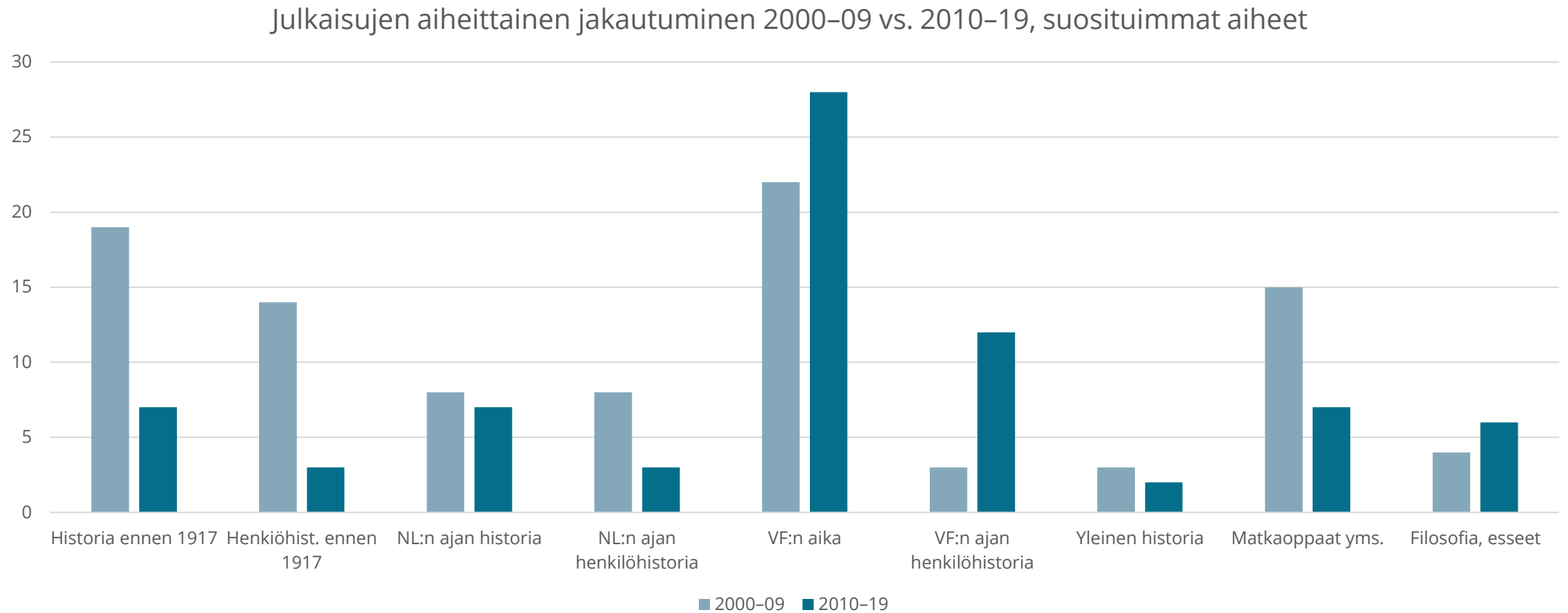
Lähtökielet	2000–09	2010–19	2020–23
Englanti	29 %	48 %	65 %
Venäjä	46 %	26 %	14 %
Ruotsi	15 %	17 %	16 %
Muu	8 %	4 %	5 %
>1 lähtökieli	3 %	4 %	0 %
Lukumäärä	116	93	37

Välikielen kautta tehtyjä suomennoksia julkaistu 14.
Välikieli useimmiten englanti, alkuperäinen kieli venäjä.

”Romanovit pois, Putin tilalle”

Suosituimmat aiheet 2000–09: nyky-Venäjän kehitys, tsaarinajan henkilöhistoria ja historia, matkailu

Radzinski, E. 2005. Aleksanteri II: Venäjän suuri vapauttaja. Suom. K. Klemelä. WSOY.

Väkevä elämäkerta suomalaisille suosiollisesta tsaarista, perheen elämästä Talvipalatsin suojissa ja tiestä kohti väkivaltaista kuolemaa.

Politkovskaja, A. 2005. Putinin Venäjä. Suom. N. Saikkonen. Like: Rauhanpuolustajat. Suomennettu pääosin englanninkielisestä käännöksestä.

Venäläinen journalisti Anna Politkovskaja [- -] tuo lukijan silmien eteen **pelottavan vision** suurvallasta, jota Vladimir Putin hallitsee yksinvaltiaan ottein. Laki ei ole enää sama kaikille Venäjän kansalaisille. [- -] Politkovskaja ei sorru spekulointiin, vaan hän esittää runsaasti todistusaineistoa väitteidensä tueksi. Hänen Venäjän nykytodellisuudesta antamansa **kuva on niin kauhistuttava**, että sen toivoisi olevan epätosi.

Suosituimmat aiheet 2010–19: nyky-Venäjän kehitys ja henkilöhistoria, tsaarinajan ja NL:n (henkilö)historia

Gessen, M. 2012. Kasvoton mies: Vladimir Putinin nousu Venäjän valtiaaksi. Suom. M. Kinnunen. Otava.

KGB-taustainen Vladimir Putin nousee yllättäen Venäjän presidentiksi ja keskittää vallan oman joukkueensa käsiin. Taustavaikuttajasta kasvaa äkisti Kremlin **pelätty hallitsija**, joka **alistaa** median, **murskaa** poliittiset kilpailijansa ja kääntää Venäjän kehityksen kohti menneisyyttä. Uuden ja ainutlaatuisen lähdemateriaalin varaan rakentuva kuvaus "kasvottoman" miehen manöövereistä ja vallankäytöstä **auttaa ymmärtämään**, miksi Putinin Venäjä koetaan uhkana - myös venäläisten parissa.

Zygar, M. V. 2016. Putinin sisäpiiri: Nyky-Venäjän lyhyt historia. Suom. J. Mallinen. Otava.

Huikkea kuvaus Vladimir Putinin lähipiiristä ja hänen 15-vuotisesta valtakaudestaan. **Kuinka** Venäjän uudistajasta tuli **arvaamaton** johtaja, jonka liikkeitä koko maailma **pelkää**. Kirja perustuu laajoihin Putinin sisäpiiriläisten haastatteluihin ja vakuuttaviin taustatietoihin.

2020–23:

Harding, L. 2021. Venäjän vakoojaverkosto. Suom. A. Immonen. Into.

Hyytävä tosielämän **jännityskertomus** nykyajan vakoojista – **petoksesta, rohkeudesta ja salamurhista**. He vaikuttavat tavallisilta matkailijoilta, toimittajilta ja liikemiehiltä. Todellisuudessa he ovat sotilaita, hakkereita ja oligarkkeja, jotka murhaavat, hyökkäävät verkossa sekä levittävät valeuutisia ja likaista rahaa. [- -] Kirjeenvaihtaja Luke Harding **paljastaa** Venäjän vakoojien verkoston, jonka avulla Vladimir Putin käy salaista sotaa länttä vastaan.

Giles, K. 2022. Venäjän sota jokaista vastaan ja mitä se sinulle merkitsee. Suom. K. Karvonen. Docendo.

Giles **varoittaa** Venäjän salaisesta sodasta, jonka kohteeksi voi joutua kuka tahansa. Venäjä käy sotaa Ukrainaa ja länttä vastaan. Riippumatta Ukrainassa käytävän sodan lopputuloksesta Venäjän salainen sota jokaista vastaan jatkuu. Venäjä on kaikkien ongelma, eikä se ole häviämässä mihinkään. [- -] **Miksi** Venäjä käyttäytyy jatkuvasti näin? Ja mitä se sillä saavuttaa? Kirjassa kerrotaan, miksi ja miten Venäjän pyrkii lisäämään valtaansa kaikkialla.

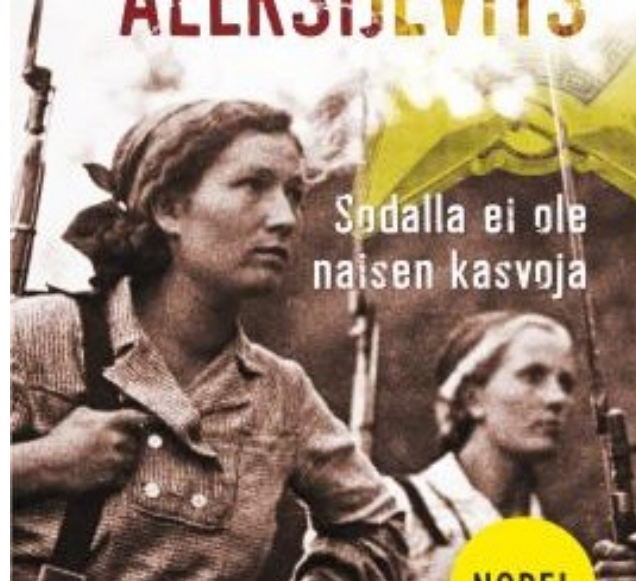
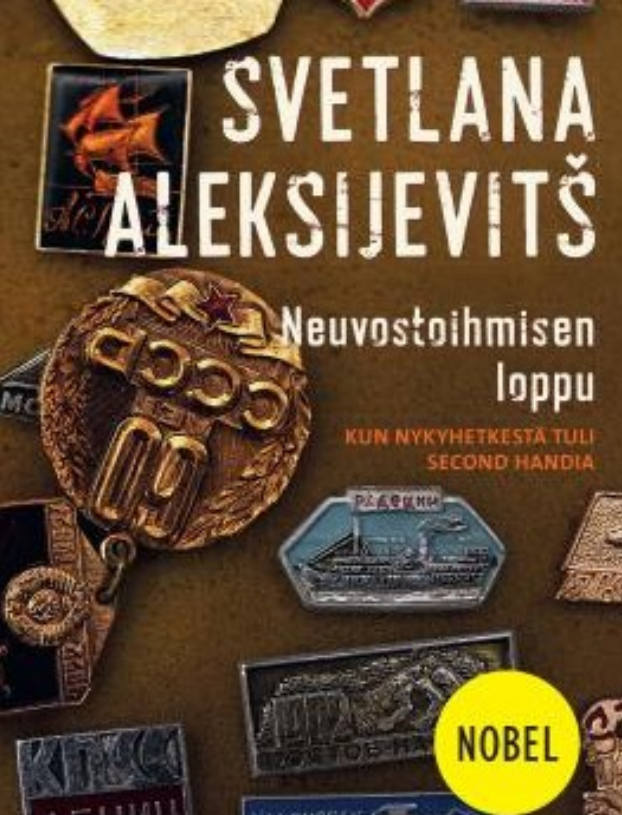
Kauno- ja tietokirjallisuuden vastaanotto

■ Aineisto:

- 2000-2023 julkaistu venäjältä suomennettu / venäjää käsittelevä kauno- ja tietokirjallisuus
 - Sanoma- ja aikakauslehtien kirja-arvostelut ja blogit
 - Kirjablogit
 - Instagram-julkaisut ("kirjagram")

■ Nordiska Slavismötet kesällä 2022:

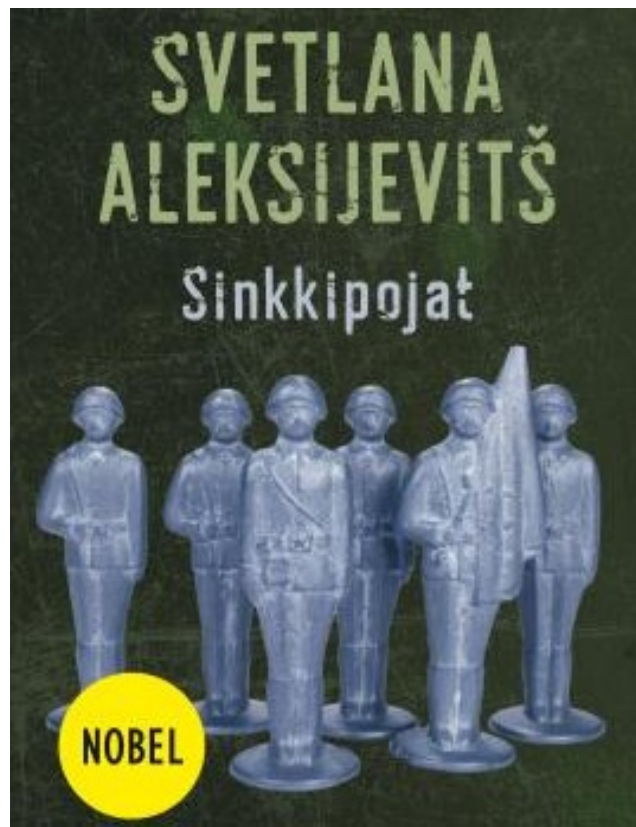
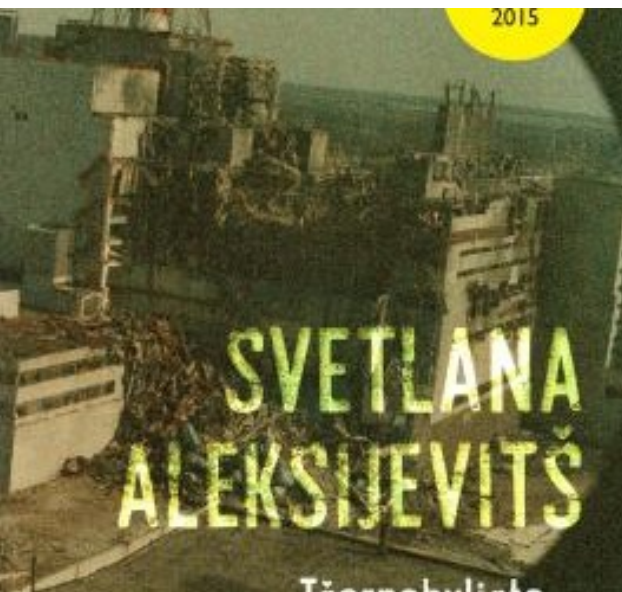
- Motiivi kaunokirjallisuuden lukemiselle: oppia Venäjästä ja venäläisyydestä
- Yksilön kohtalot kiinnostavat

Venäjä-kuva kirja-arvioissa

Svetlana Aleksijevič

- Tšernobylista nousee rukous (2015, 2018, suom. Marja-Leena Jaakkola)
- Sodalla ei ole naisen kasvoja (2017, 2020, suom. Pauli Tapio)
- Neuvostoihmisen loppu (2018, 2022, 2023, suom. Vappu Orlov)
- Sinkkipojat (2023, suom. Pauli Tapio)

Svetlana Aleksijevitš

- Haastattelukatkelmista koostuvia dokumentti-/yhteisöromaaneja > kauno vai tieto?
 - “En ainakaan itse osannut lukea tätä juonellisena romaanina, koska siinä on niin monia kertojia, mutta samalla teos tuntuu liian kaunokirjalliselta tietokirjaksi. Ehkä teos avautuu parhaiten, jos lukija ei yritä pohtia sen genreä lainkaan.” (Sinkkipojat)
- "Pääosassa ovat tavallisten ihmisten kokemukset." (Tšernobylistä nousee rukous)

Svetlana Aleksijevitš

- Kurkistus Venäjään, ymmärtämisen halu:
 - “Teos on sisällöltään arvokas, kamala, mutta myös kaunis. Eikä kirja kerro vain Tšernobylistä, **vaan myös Neuvostoliitosta ja sen mahdottomuudesta.**” (Tšernobylistä nousee rukous)
 - “Vahva suositus kesäkirjaksi. **Auttaa ymmärtämään venäläisyyttä, Venäjää, kulttuurieroja ja mitä on joutua aatteen vietäväksi, elättämäksi ja jopa tuhoamaksi.**” (Neuvostoihmisen loppu)
 - “Päätin lukea hänen teoksensa Neuvostoihmisen loppu, koska **arvelin sen auttavan ymmärtävän venäläistä mielenmaisemaa paremmin. Miksi valheellinen sotapropaganda uppoaa niin hyvin kohdeyleisöönsä?**” (Neuvostoihmisen loppu)
 - “Suosittelen tätä kirjaa heille, jotka haluavat **ymmärtää** enemmän sitä, **miten venäläinen sotapropaganda uppoaa kohderyhmäänsä** ja millaisella kritiikillä propagandaa haastetaan järjestelmän sisältä käsin.” (Sinkkipojat)

Svetlana Aleksijevitš

- Peilaaminen nykytilaan
 - “Kaikki he kertovat tarinaansa myös Neuvostoliiton hajoamisen, perestroikan ja **nykyajan näkökulmasta**. Eri sukupolvien mietteet välillä suorastaan riemastuttavat ja **kuvaavat omalla karulla tavallaan miten eri maailmoissa itänaapurissamme vielä eletään**: maaseudulla ja kaupungeissa, köyhyysloukussa ja palatseissa, muistoissa ja tulevaisuudessa...” (Neuvostoihmisen loppu)
 - “Ajankohtaisuus: Kuvaus Neuvostoliiton kolonialistisista pyrkimyksistä Afganistanissa **tuo mieleen Putinin epäoikeudenmukaisen hyökkäyksen Ukraina**an. Molempien sotien välttämättömyyttä on perusteltu valheellisen tiedon avulla.” (Sinkkipojat)
 - “**Juuri nyt tällä teoksella on valtava tilaus, koska se kertoo nuorista miehistä, jotka pakkovärvätään järkyttävän väkivaltaiseen sotaan**. Valtio pyrkii antamaan sodasta mahdollisimman humanin kuvan, sitä kuvataan jopa hyväntekeväisyysprojektina hyvin samalla tavalla kuin Venäjä nyt tekee itäisessä Ukrainassa.” (Sinkkipojat)

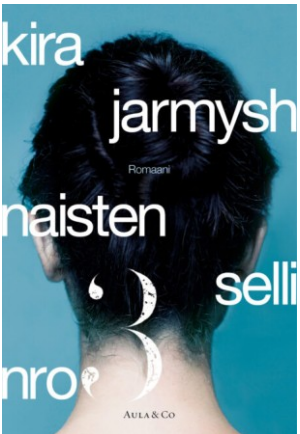

Haava, Naisten selli nro 3

- Oksana Vasjakina: Haava (Otava, 2023, suom. Riku Toivola)

- "Suosittelen kirjaa kaikille niille, joita naapurimaamme nykymeno ahdistaa. Vaikka tämänkään teoksen maailma ei ole helppo, **se tarjoaa ainakin ikkunan sellaisten ihmisten maailmaan, jotka suurella todennäköisyydellä vastustavat Putinia**. Teos antoi sillä tavalla positiivisen kuvan maan LGTB-tilanteesta, että lukija jäi toivomaan kaikille näille ihmisille parasta."
- "Kaiken kaikkiaan kirjaa on melko mahdotonta selittää auki. **Venäjällä kirja on tuomittu hävitettäväksi (yllätys vaan), joten sitä paremmalla syyllä kannattaa tutustua kirjaan!**"

- Kira Jarmysh: Naisten selli nro 3 (Aula & Co, 2022, suom. Arja Pikkupeura)

- "Romaanin yleistunnelma ei ole niin ahdistava kuin voisi kuvitella **eikä niin läpeensä poliittinenkaan kuin putinismia kritisovalta oppositiomielenosoittajalta voisi odottaa.**"
- "Tämä oli sinänsä mielenkiintoinen kurkistus nyky-Venäjään, mutta kuitenkin pieni pettymys. **Odotin yhteiskunnallisempaa otetta ja vahvempaa kritiikkiä järjestelmää kohtaan kuin se että vartijat ovat ärsyttäviä.** Lukemisen arvoinen kuitenkin."

Mitä seuraavaksi?

- Tutkimuksen jatko: kyselytutkimus, haastattelut, joilla laajempi kuva, miten venäläistä kirjallisuutta luetaan.
- Muutokset tutkimusprojektissa: irrottautuminen Venäjä-keskeisyydestä
- Historialliset muutokset tekevät tutkimuskohteen rajauksen vaikeaksi. Toisaalta tiukat lokerot eivät kuvaa moninaista ja muuttuvaa todellisuutta.
- Diasporakirjallisuus muokkaa suomennoskenttää.

Lähteet

- Flynn, Peter, Joep Leerssen & Luc van Doorslaer. 2016. On translated images, stereotypes and disciplines. Teoksessa *Interconnecting Translation Studies and Imagology*. Toim. Luc van Doorslaer, Peter Flynn & Joep Leerssen. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 1-20.
- Genette, Gérard. 1997. *Paratexts: thresholds of interpretation*. Trans. Jane E. Lewin. Cambridge; New York: Cambridge University Press.
- Gentile, Paola, Fruzsina Kovács & Marike van der Watt. 2021. Introduction. Transnational image building. Linking up translation studies, reception studies and imagology. *Translation Spaces* 10:1 (2021), 1–4. <https://doi-org.ezproxy.uef.fi/2443/10.1075/ts.00029.int>
- Jänis, Marja & Pekka Pesonen. 2007. Venäläinen kirjallisuus. Teoksessa *Suomennoskirjallisuuden historia* 2. Toim. H.K. Riikonen, Urpo Kovala, Pekka Kujamäki & Outi Paloposki. Helsinki: SKS, 189-205.
- Kulttuuriykkönen 2023. Kevään 2023 kirjavinkit (21.2.2023). <https://areena.yle.fi/podcastit/1-64827015> (haettu 30.3.2023)
- Kirjakauppaliitto 2022. Mitä Suomi lukee? Huhtikuu 2022 painetut kirjat, tietokirjat <https://kirjakauppaliitto.fi/mita-suomi-lukee-tilasto/huhtikuu-2022-painetut-kirjat/> (luettu 30.3.2023)
- Kirjakauppaliitto 2023. Mitä Suomi lukee? Helmikuu 2023 kaikki formaatit, <https://kirjakauppaliitto.fi/mita-suomi-lukee/> (luettu 30.3.2023)
- Pesonen, Pekka. 2012. Venäläinen kirjallisuus Suomessa. Teoksessa *Kenen aika? Esseitä venäläisestä nykykirjallisuudesta*. Toim. Tomi Huttunen & Tintti Klapuri. Helsinki: BTJ, 34-40.
- Toury, Gideon. 1995. *Descriptive Translation Studies and Beyond*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Kiitos!

uef.fi

